

УДК 658.15

Андрющенко І.Є.¹, Танкушина Є.О.²

¹ д-р. екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0611 НУ «Запорізька політехніка»

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Головною метою системи охорони здоров'я є досягнення максимального покращення стану здоров'я населення, але з мінімальними витратами. Економічна та фінансова нестабільність, демографічні зміни, епідеміологічні загрози, а також політичні й військові конфлікти роблять необхідним переорієнтацію системи охорони здоров'я на задоволення потреб

людей. Державна підтримка бізнесу є важливим елементом економічної стратегії будь-якої країни, а в умовах економічної нестабільності та зовнішніх викликів вона стає ще більш актуальною. Україна, з огляду на складну політичну ситуацію, економічні труднощі та наслідки війни, що триває з 2022 року, активно вдосконалює механізми державної підтримки підприємництва. Підтримка бізнесу в Україні за період 2022-2024 років набула нових форм і напрямків, зокрема у зв'язку з реформами, спрямованими на відновлення економіки після руйнівних наслідків війни та адаптацію до нових умов. Основними напрямками державної підтримки є надання фінансових інструментів для бізнесу, які можна поділити на кілька груп.

Одним з основних інструментів є програми пільгового кредитування, зокрема через державні банки, такі як ощадбанк, приватбанк та укресімбанк. Програма "доступні кредити 5-7-9%" була розширена та адаптована до нових умов війни та відновлення економіки. Це дозволяє малим і середнім підприємствам отримувати фінансування на вигідних умовах, що є важливим у часи економічної нестабільності [1].

Крім того, держава надає державні гарантії на кредити для підприємств, що дозволяє зменшити ризики для банків і збільшити доступність фінансування для бізнесу, зокрема в період війни, коли приватні банки можуть бути обережнішими у видачі кредитів.

Україна також активно використовує механізми надання субсидій і дотацій підприємствам, які працюють у пріоритетних для відновлення економіки секторах. Це включає підтримку аграріїв, малого та середнього бізнесу, а також стартапів, зокрема в іт-сфері. Такі субсидії допомагають покривати частину витрат на виробництво, інвестиції в інновації та модернізацію [2].

На період війни держава також запровадила різні податкові пільги для бізнесу. Одним із таких механізмів стали відстрочки на сплату податків та знижені ставки податків для підприємств, що постраждали від війни. Це дозволило підприємствам зберігати фінансову стабільність у складний період і уникати банкрутства. Зокрема, скасування пдв для деяких категорій товарів і послуг дозволило знизити собівартість і забезпечити доступність продукції на внутрішньому ринку [3].

Ще одним важливим аспектом є програми, що стимулюють інвестиції в бізнес. У 2023 році було запущено кілька програм, спрямованих на залучення іноземних інвестицій, зокрема через податкові канікули та спрощену реєстрацію інвестиційних проєктів. Залучення інвестицій стало важливим інструментом для відновлення інфраструктури та розвитку нових галузей [4].

Ефективність заходів державної підтримки залежить від багатьох факторів: швидкість впровадження, точність адресності допомоги, а також

відсутність бюрократичних бар'єрів. Проте, зважаючи на умови війни, певні проблеми та перешкоди залишаються.

Незважаючи на фінансову підтримку, бюрократичні бар'єри залишаються значним викликом для підприємців. Надмірна регуляція, складність документів і корупція ускладнюють ефективне використання фінансових механізмів. Іншою проблемою є недостатня поінформованість малого та середнього бізнесу про доступні програми підтримки. Тому необхідно покращити комунікацію між державними установами та підприємцями, організовуючи інформаційні кампанії та тренінги.

До того ж війна значно ускладнила відновлення економіки. Для багатьох підприємств, особливо тих, що працюють у прифронтових зонах, допомога є недостатньою для подолання всіх труднощів. Однак для більшості компаній, що залишились поза безпосередніми зонами бойових дій, підтримка держави дозволила зберегти стійкість і продовжити свою діяльність [5].

У найближчі роки важливо продовжувати удосконалення механізмів державної підтримки бізнесу. Одним з головних завдань є створення довгострокових інструментів для стимулювання відновлення економіки, підтримки малих та середніх підприємств і залучення іноземних інвестицій в інфраструктурні проекти. Також важливою є цифровізація процесів для підвищення доступності та ефективності підтримки.

Отже, з 2022 по 2024 роки державна підтримка бізнесу в Україні змінилася, орієнтуючись на відновлення після війни та адаптацію до нових умов. Завдяки ефективним механізмам фінансування вдалося зберегти багато підприємств і забезпечити економічну стабільність. Проте для подальшого розвитку економіки потрібно посилити ефективність підтримки, спрощуючи регуляції та забезпечуючи більшу прозорість у наданні фінансової допомоги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мінфін "Доступні кредити 5-7-9%" від 09.09.2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://mof.gov.ua/uk/news/minfin_zh_chas_dii_voennogo_stanu_pidpriiemtsi_otrimali_60_317_kreditiv_na_2375_mlrn_grn_zh_programoi_u_dostupni_krediti_5-7-9-4780

2. Закон України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» від 19.11.2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text>

3. Нові податкові пільги для ФОПів та підприємств в умовах війни. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://if.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/576960.html>

4. Податкові канікули у 2024 році – для кого і коли. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.mogol-alfa.com.ua/ua/buhgalterskinovini/podatkovikanikuli-dlya-kogo-i-koli/>

5. Кожен третій українець живе за межею бідності - Світовий банк.
[Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://ukr.radio/news.html?newsID=104453>